

Voorwoord

De vele facetten van de stem

De stem is het instrument bij uitstek voor de orale communicatie en kan opgevat worden als het resultaat van een complex anatomofysiologische interactief proces. De stem is een veelzijdig fenomeen zoals Brodnitz schreef: "Voice is more than a mechanical or acoustic phenomenon. It is a mirror of personality, a carrier of personality, a carrier of moods and emotions, a key to neurotic and psychotic tendencies." Naast een fascinerende anatomie en fysiologie van het stemorgaan kent de stem diverse andere aspecten in het psychologische, sociale en economische domein die belangrijk zijn voor de diagnostiek en behandeling van stemproblemen. Het wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de stem en gerelateerde domeinen floreert levendig in Vlaanderen en Nederland. Talloze doctoraatsstudies en afstudeerscripties zijn in de afgelopen jaren verschenen. In dit speciale nummer wordt een bloemlezing gegeven van recent onderzoek naar de stem. Metingen beschrijven de stem en objectiviteit speelt een steeds grotere rol, m.n. voor het maken van beleid en totstandkoming van wetgeving. De papers "De invloed van intensiteit op akoestische stemkwaliteitsmetingen" en "Toepasbaarheid DSI" hebben betrekking op objectieve metingen aan de stem. Het stemorgaan staat direct in verband met ons algemeen lichamelijk en psychisch functioneren. Verbanden hiertussen is onderwerp van de studies "De relatie tussen de body mass index en de spreektoonhoogte bij pre- en postmenopauzale vrouwen", "Stemveranderingen rond de menstruatie" en "Stem bij patiënten met neurofibromatose type 1". Een groot deel van stemproblemen is werkgerelateerd. De stem als instrument bij de uitoefening van het beroep wordt vanuit diverse optieken behandeld in "Multidimensionele benadering bij leerkrachten". Tenslotte wordt een exploratieve studie beschreven naar stemclassificatie in de praktijk. In deze studie wordt een beeld geschetst van de verschillende visies met betrekking tot het inschatten van de zangstem.

Dit speciale nummer is een bloemlezing die de diversiteit van het onderzoek dat in Nederland en Vlaanderen naar de stem wordt verricht, weergeeft. Hierbij moet worden opgemerkt dat het gaat om een selectie van onderwerpen en zeker geen volledig overzicht biedt. Wij hopen dat dit overzicht een inspiratiebron is voor degenen die betrokken zijn bij de zorg voor de stem.

Namens de kernredactie,

Marc DeBodt en Felix de Jong